

Метою даного дослідження є оцінка ставлення ВПО до адресної допомоги, її впливу на фінансову безпеку родин та готовність працездатних ВПО відмовитися від отримання адресної допомоги на користь впровадження довгострокових рішень, зокрема щодо проблеми житла.

Існує дві можливості розв'язання цієї проблеми. **Короткострокове рішення** – це адресна грошова допомога. **Довгострокове рішення** – забезпечення ВПО власним житлом за державної допомоги. Ефективність короткострокового рішення падає з часом. Це рішення веде до затягування проблеми, а не до її розв'язання. **Отже, довгострокове рішення є безальтернативним. Пріоритетом держави має стати спрямування коштів саме на довгострокове рішення.**

Згідно результатів опитування, **58%** опитаних отримують адресну допомогу. **82%** зазначили, що хтось із членів їх родини, з якими вони проживають, отримують таку допомогу. **74% ВПО категорично не допускають можливості добровільної відмови від адресної допомоги на користь фінансування житлових програм. Докладніше можна дізнатися за посиланням: dk.od.ua/news/rezultati-doslidzhennya-stavleniya-vnutrishno-peremishchenikh-osib-do-derzhavnoji-adresnoji-dopomogi**

Підтримка розвитку спільнот ВПО

Адаптація та активність в умовах карантину

Протягом першої половини 2020 року ДК надавали підтримку спільнотам ВПО. Серед результатів діяльності у першому півріччі можна виділити залучення ресурсів на реалізацію проектів від міжнародних донорів та посилення спроможності спільнот впливати на процеси прийняття рішень на регіональних рівнях, зокрема у співпраці з органами влади (завдяки діалоговим платформам).

За результатами серії менторингових програм учасниками було подано **7 проектних пропозицій на актуальні грантові конкурси**, кілька з яких отримали фінансування. Зокрема, проектні пропозиції, спрямовані на боротьбу із наслідками пандемії, сформовані в рамках індивідуального менторингу, реалізуються в Одеському, Миколаївському та Кропивницькому регіонах (облаштування обладнанням лікарняних відділень, забезпечення антисептичними засобами безхатків та інше).

Одним з ключових напрямів діяльності з підтримки спільнот є розбудова спроможності Коаліції ВПО Півдня України задля вирішення проблеми житла для ВПО. Завдяки адвокаційній кампанії Коаліції в Миколаївській області, в м.Новий Буг було придбано житло для сім'ї ВПО, в складі якої 2 особи із обмеженими можливостями) за рахунок державного та місцевого бюджетів. Відповідна робота зараз впроваджується в м.Скадовськ, Херсонської області. Кіровоградський осередок здійснює адвокацію щодо прийняття порядку постановки на соціальний квартирний облік ВПО в м. Кропивницький.

Особливу увагу спільноти приділили Міжнародному дню біженця. В Скадовську було проведено акцію, спрямовану на привернення уваги до проблеми внутрішнього переміщення, відбулася висадка дерев. В Одесі активні ВПО прийняли участь радіо-марафоні з власними історіями вимушеного переміщення та успішної інтеграції, стали героями інтеграційного відео-роліку <https://youtu.be/v7enkfttqza>

2020

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДОВІДНИК

1 півріччя 2020

Цю публікацію було підготовлено за підтримки Агентства ООН у справах біженців (UNHCR). Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю ГО «Десяте квітня» і не може використовуватися для відображення точки зору Агентства.

Практика застосування судового контролю

за виконанням рішень судів по виплатах пенсій та пенсійної заборгованості внутрішньо переміщених осіб

Невиконання судових рішень є системною проблемою, яка торкнулася багатьох внутрішньо переміщених осіб – пенсіонерів, які відстоюють свої права на пенсійні виплати в судовому порядку. Юристами ГО «Десяте квітня» застосовано механізм судового контролю за виконанням судових рішень. Ефективність такого засобу захисту та процесуальні особливості ведення судового процесу обговорювалися під час адвокаційних заходів, ініційованих ГО «Десяте квітня».

За період з січня 2020 року юристами ДК в інтересах ВПО було подано 10 клопотань про введення судового контролю за виконанням судових рішень у встановленому законом порядку. Станом на 1 липня 2020 року за 4-ма клопотаннями судом встановлений для органу пенсійного фонду України строк на подання звіту про виконання судового рішення; по 2-х інших клопотаннях судом відмовлено у встановленні судового контролю за виконанням судового рішення (справа 420/1625/19 420/4690/19) та по інших 4 справах судовий розгляд досі триває.

Поширеною позицією судів стало визнання саме виконавчого провадження остаточним етапом судового провадження, яке покликане забезпечити виконання судових рішень, включно, через примус. Додатково, суд зазначає право, а не обов'язок встановлення судового контролю та на власний розсуд приймає рішення про зобов'язання суб'єкта владних повноважень подавати звіт про виконання судового рішення або застосовувати інші інструменти судового контролю.

По справах, за якими суд зобов'язав ПФУ надати звіти про виконання судових рішень, практика складається наступним чином. Судом надаються доволі тривалі строки для надання ПФУ звітів про виконання судового рішення. Такі строки складають від одного до трьох місяців. Встановлені карантинні заходи, роблять їх ще більш тривалими. Так, наприклад, за однією із справ, судом встановлений строк для подання звіту протягом місяця з дня закінчення карантину. За змістом, звіти ПФУ є однотипними, в яких повідомляється про відсутність спеціального порядку здійснення пенсійних виплат ВПО. Зазначені звіти приймаються судом як підстава для відмови у задоволенні клопотання про встановлення судового контролю за виконанням рішення суду. З наведеного випливає, що суд вважає достатнім підтвердженням належного виконання рішення суду, звіт ПФУ про неможливість виконати рішення суду через законодавчі перепони, а не звіт про здійснення реальних виплат.

Тим не менш, проведені адвокаційні заходи сприяли збільшенню уваги до реального стану дотримання статті 124 конституції України про обов'язковість виконання судових рішень та потребу впровадження і просування всіх існуючих механізмів захисту прав, включно із судовим контролем.

Ми створені заради захисту прав людини

Результати адвокації на регіональному рівні

Щодо забезпечення реалізації права постановки на соціальний квартирний облік внутрішньо переміщених осіб у м. Одеса

У травні 2020 року на виконання рішення суду на сайті Одеської міської ради оприлюднені рішення Виконкому одеської міської ради №110 від 30.04.2020 «Про створення житлового фонду соціального призначення в м. Одеса»

<https://omr.gov.ua/ua/acts/committee/179124/>

та №115 від 30.04.2020 «Про визначення величини опосередкованої вартості найму (оренди) житла в м. Одесі на одну особу за січень-березень 2020 року»

<https://omr.gov.ua/ua/acts/committee/179123/>

Нарешті в Одесі створено житловий фонд соціального призначення, оголошено список документів, які необхідно подати для постановки на соціальний квартирний облік, та визначено опосередковану вартість наймання житла в м. Одеса в розмірі 928 грн. на одну особу. Не зважаючи на це, ВПО досі не отримали реальної можливості стати на соціальний квартирний облік, оскільки при ухваленні переліку документів для постановки на соціальний квартирний облік виконавчий комітет Одеської міської ради не врахував об'єктивну неспроможність ВПО надати частину документів, а саме, довідку за встановленою формою про реєстрацію місця проживання та склад сім'ї.

Виконавчий комітет послався на норми постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2008 р. № 682, яка є чинною, проте суперечить положенням Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» із змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» щодо умов забезпечення соціальним житлом внутрішньо переміщених осіб (закон від 18.09.2018 № 2546-viii). Відповідним законом розширено повноваження органів місцевого самоврядування самостійно визначати необхідний перелік документів для постановки на соціальний квартирний облік з урахуванням потреб громади.

Постанова Кабінету Міністрів України від 23.07.2008 р. № 682 має бути змінена, що дозволить забезпечити належну реалізацію права на соціальне житло. Адвокатуючи відповідні зміни, ДК були спрямовані звернення до КМУ, Верховної Ради України та Виконкому Одеської Міської Ради, маємо надію на позитивні зрушення.

Результати дослідження

«Ставлення внутрішньо переміщених осіб до державної адресної допомоги та її можливого направлення на розробку довгострокових рішень»

Навесні 2020 року ДК було проведено дослідження «Ставлення внутрішньо переміщених осіб до державної адресної допомоги та її можливого направлення на розробку довгострокових рішень».